

prima instanță: I.Rusu

instanța de apel: Al. Gheorghieș, N. Chircu, I. Talpa

Î N C H E I E R E

16 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de societatea pe acțiuni „Făclia Științei”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea pe acțiuni „Făclia Științei” împotriva lui Valerian Sîrghi cu privire la anularea tranzacției de înstrăinare a imobilului, evacuarea și revindecarea bunului imobil din posesie străină,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 mai 2014, prin care apelul declarat de societatea pe acțiuni „Făclia Științei” a fost respins și menținută hotărîrea judecătoriei Drochia din 06 decembrie 2013,

c o n s t a ț ă:

La 02 noiembrie 2012, societatea pe acțiuni „Făclia Științei” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valerian Sîrghi cu privire la anularea tranzacției de înstrăinare a imobilului, evacuarea și revindecarea bunului imobil din posesie străină.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 22 august 1995, a fost înregistrată la Camera înregistrării de Stat, SA „Făclia Științei”. În capitalul statutar al SA „Făclia Științei” au fost incluse câteva magazine din r-l Drochia, conform actului mijloacelor fixe din 01 aprilie 1995, dintre care face parte și clădirea fostului magazin de cărți „Luminița” din s. Nicoreni, r-1 Drochia.

Menționează reclamantul că conform datelor din Registrul bunurilor imobile, la data de 16 octombrie 2000, această clădire a fost înregistrată într-un mod inexplicabil, după Valerian Sîrghi, conform contractului de vânzare - cumpărare nr. 1745 din 03 iunie 1999 (440/99) și contractul de vânzare - cumpărare nr. 9455 din 12 octombrie 2000 (3300-2/00).

Consideră reclamantul, că în situația dată, prin aceste contracte de vânzare-cumpărare, i-a fost lezat dreptul de proprietate asupra bunului imobil, ce aparține cu drept de proprietate reclamantului în baza adeverinței de privatizare nr. 8/03 din data

de 21 iunie 2010 și prin urmare, invocă precum că a fost depozitat în mod ilegal și abuziv de acest bun imobil.

Cere SA „Făclia Științei”, recunoașterea ilegalității privării (deposedării) SA „Făclia Științei” de dreptul de proprietate asupra imobilului din s. Nicoreni, r-1 Drochia, precum și a tuturor tranzacțiilor de înstrăinare a imobilului respective cu repunerea părților în starea inițială; anularea tranzacțiilor de înstrăinare a imobilului, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1745 din 03 iunie 1999 și contractual de vânzare - cumpărare nr. 9455 din 12 octombrie 2000; obligarea pârâtului să restituie reclamantului imobilul din s. Nicoreni, r-1 Drochia cu nr. Cadastral 3625000.0656.01; evacuarea pârâtului din imobilul în litigiu cu instalarea reclamantului în imobilul dat; încasarea cheltuielilor de judecată și asigurarea acțiunii.

Prin încheierea judecătoriei Drochia din 15 mai 2013 (f.d.44) în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Agenția Proprietății Publice.

La 27 iunie 2013, reclamantul a depus cerere de concretizare și completare a pretențiilor din acțiune prin care a solicitat:

- constatarea violării dreptului de proprietate a reclamantului asupra bunului imobil cu nr. Cadastral 3625000.056.01 (fostul magazin de cărți „Luminița”), amplasat în s. Nicoreni, r-1 Drochia, prin înstrăinarea acestuia de către Agenția Teritorială de Privatizare Soroca către Valerian Sîrghi, conform contractului de vânzare-cumpărare din 02 iunie 1999;

- declararea nulității și fără efecte juridice a contractului de vânzare-cumpărare din 02 iunie 1999, încheiat între Agenția Teritorială de Privatizare Soroca și Valerian Sîrghi, cu readucerea părților la poziția inițială și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătoriei Drochia din 06 decembrie 2013, acțiunea a fost respinsă ca fiind înaintată tardiv, cu omiterea termenului general de prescripție extensivă și s-a încasat de la reclamant în beneficiul pârâtului cheltuielile de judecată în mărime de 3 400 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea emisă de instanța de fond, SA „Făclia Științei”, la data de 13 decembrie 2013, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii și remiterea cauzei la rejudecare.

Ulterior, la data de 13 februarie 2014, SA „Făclia Științei” a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 mai 2014, apelul declarat de SA „Făclia Științei” a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

La 21 iulie 2014, SA „Făclia Științei” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat recurentul că hotărârea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

În special, indică recurentul că instanța a aplicat și interpretat eronat normele de drept material.

Specifică recurentul că instanța de apel, a interpretat în mod eronat legea, precum și nu a constata și elucidat pe deplin circumstanțele importante ale pricinii.

Astfel, precizează recurentul că Agenția pentru Privatizare a acționat în mod nejustificat pe cont propriu, adoptând hotărâri ce ținau de competența exclusivă a Adunării Generale a acționarilor fără respectarea procedurii obligatorii stabilite prin lege și înstrăinând prin contractul nr. 1745 din 03.06.1999, construcția librăriei „Luminița” din s. Nicoreni aparținând SA „Făclia Științei” către Sârghi Valerian.

Menționează recurentul că, în așa mod, a fost lezat dreptul la proprietate al SA „Făclia Științei”, fiind redus semnificativ patrimoniul societății. Vânzarea arbitrară a bunurilor de către Agenția pentru Privatizare a condus la scăderea considerabilă a potențialului economic al entității, toate acestea având ca efect scăderea profiturilor pe care societatea putea să le obțină, fapt ce poate fi calificat drept depozedarea ilegală a societății de bunurile proprietate privată.

Totodată, menționează recurentul că instanța a conchis în mod arbitrar că SA „Făclia Științei” nu a prezentat probe care ar justifica circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale și solicitărilor privind ilegalitatea actelor contestate, nefiind constatate probe care ar determina caracterul nulității absolute sau relative, lipsind caracteristicile presupuse unui act juridic ce contravine legii, neavând caracter fictiv sau simulat, lipsind un comportament dolosiv al părților.

În context, consideră recurentul că instanța de fond și instanța de apel nu au elucidat tipul raporturilor juridice concrete prezente în speță, ceea ce s-a soldat în mod previzibil cu un eșec în identificarea corectă a normelor juridice relevante aplicabile speței relatate.

În susținerea pretențiilor sale invocă recurentul prevederile Constituției RM, a Codului Civil al RM în redacția anului 1964, a Codului Civil nou, precum și a Legii privind societățile pe acțiuni în vigoare la data încheierii actului contestat.

Examinând cererea de recurs declarată de SA „Făclia Științei”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 440 CPC, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute în art. 433 CPC.

În conformitate cu art.433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art.432 alin.(1), (2), (3) și (4) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material.

Colegiul consideră că argumentele invocate în cererea de recurs sunt irelevante, motiv pentru care acestea nu pot fi reținute de către instanța de recurs întru admiterea cererii și casarea hotărâri instanței de apel.

Mai mult, Colegiul învederează că dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica vreun temei prevăzut de art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC, face ca acesta să fie respins de către instanța de recurs din considerentul că motivele indicate în dezacord nu se încadrează în prevederile normei precitate și nu constituie temei de casare a deciziei, recursul exercitat avînd caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

În aceeași ordine de idei, Colegiul precizează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, la caz, menționează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcei contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel, s-a pronunțat în mod corespunzător.

Din considerentele enumerate și avînd în vedere faptul că, argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4) din CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SA „Făclia Științei” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 432, 433 lit. a), art. 434 alin. (1) și art. 440 CPC completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune

Recursul declarat de societatea pe acțiuni „Făclia Științei” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță